

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžk/23/2017
Identifikačné číslo spisu: 2015200767
Dátum vydania rozhodnutia: 26.09.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:2015200767.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: ALBATROS, spol. s r.o., so sídlom Mliečany 61, Dunajská Streda, IČO: 31 443 222, právne zastúpený: JUDr. Vlastimil Petřek, PhD., advokát, Zátěšie 23, Sládkovičovo, proti žalovanému: Colný úrad Trnava, Piešťanská 3, Trnava, v konaní proti nečinnosti orgánu verejnej správy, o kasačnej sťažnosti proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave č.k. 14S/160/2015-78 zo dňa 8.septembra 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Trnave č.k. 14S/160/2015-78 zo dňa 8. septembra 2016 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

I.

Konanie na krajskom súde

1. Krajský súd v Trnave uznesením č.k. 14S/160/2015-78 zo dňa 8. septembra 2016 podľa ustanovenia § 250 ods. 1 veta druhá zákona č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „S.s.p.“) uložil žalovanému povinnosť, aby v lehote do 30 dní od právoplatnosti tohto uznesenia rozhodol o žiadosti žalobcu zo dňa 17. júna 2015 o uvoľnenie finančných prostriedkov adresovanej Colnému úradu Trnava, pobočka Dunajská Streda vo výške 3 397,51 €, o žiadosti žalobcu zo dňa 23. júna 2015 o uvoľnenie finančných prostriedkov adresovanej Colnému úradu Trnava, pobočka Dunajská Streda vo výške 5 066,83 €, o žiadosti žalobcu zo dňa 18. júna 2015 o uvoľnenie finančných prostriedkov adresovanej Colnému úradu Trnava, pobočka Dunajská Streda vo výške 15 592,49 €, o žiadosti žalobcu zo dňa 23. júna 2015 o uvoľnenie finančných prostriedkov adresovanej Colnému úradu Trnava, pobočka Dunajská Streda vo výške 1 976,35 €. O trovách konania rozhodol krajský súd v zmysle ustanovenia § 167 S.s.p. tak, že priznal žalobcovi proti žalovanému právo na úplnú náhradu trov konania.

2. Z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu vyplynulo, že predmetom konania bolo preskúmanie žalobcom namietanej nečinnosti žalovaného ako správneho orgánu.

3. Krajský súd postupoval v konaní podľa ustanovenia § 48 ods. 2 Ústavy SR, § 6 ods. 1, § 242 ods. 1,

§ 244 ods. 1, § 245, § 250 ods. 1, § 251 ods. 1, § 251 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok a ustanovenie § 48b ods. 1, 3, 4 zákona č. 222/2004 Z.z. o dani z pridanej hodnoty ako i podľa článku 10 nariadenia Rady (EÚ) č. 904/2010 zo dňa 07.10.2010 o administratívnej spolupráci a boja proti podvodom v oblasti dane z pridanej hodnoty.

4. Krajský súd z obsahu spisu zistil, že z oznámenia o výsledku prešetrenia sťažnosti Colného úradu Trnava č. 1303742/2015 zo dňa 19.08.2015 vyplynulo, že sťažovateľ - žalobca podal sťažnosť proti postupu Colného úradu Trnava, Pobočka colného úradu Dunajská Streda na základe jemu doručenému Oznámeniu č. 1012510/2015 zo dňa 23.06.2015. Colný úrad Trnava na základe zákona č. 333/2011 Z.z. o orgánoch štátnej správy v oblasti daní, poplatkov a colníctva v znení neskorších predpisov v nadväznosti na zákon č. 275/2006 Z.z. o informačných systémoch verejnej správy v zmysle § 20 zákona o sťažnostiach oznámil žalobcovi výsledok prešetrenia sťažnosti, v zmysle ktorého sťažnosť sťažovateľa zo dňa 28.07.2015 je neopodstatnená z dôvodu, že nebolo zistené porušenie všeobecne záväzných právnych predpisov a ani interných riadiacich aktov.

5. Z pripojeného administratívneho spisu krajský súd zistil, že Colný úrad Trnava žiadosťami o preverenie v zmysle ustanovenia § 48b ods. 4 zákona o DPH Odd. colné/1059748/2015 zo dňa 30.06.2015, Odd. colné/1059878/2015 zo dňa 30.06.2015 požiadal Finančné riaditeľstvo SR, colná sekcia, odbor colný na základe pochybností dodania tovaru v dokladoch o prevzatí tovaru špecifikovaných v žiadostiach v zmysle ustanovenia § 48b ods. 4 zákona č. 222/2004 Z.z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov o preverenie dokladov - colné vyhlásenia číslo: JCD č. 0586110505957, 0586110505896, 0586110505953, 0586110505967, 0586110505928, 0586110505965, 0586110505968, 0586110505977, 0586110506041. Finančné riaditeľstvo SR Banská Bystrica žiadosťou o sprostredkovanie administratívnej spolupráce adresovanej FR SR, Sekcia daňová a colná, odbor boja proti podvodom, oddelenie CLO v súlade s Nariadením Rady (EÚ) č. 904/2010 zo dňa 07.10.2010 o administratívnej spolupráci a boji proti podvodom v oblasti dane z pridanej hodnoty a s odvolaním sa na list č. 1794/2011-1481 zo dňa 07.01.2011 žiadalo o sprostredkovanie administratívnej pomoci pri preverení dodania tovaru. Z odpovede zo dňa 14.04.2016, predloženej žalovaným na pojednávaní vyplýva, že FR SR, sekcia daňová a colná oznámila Colnému úradu Trnava, že pri preverovaní dodania tovaru v súvislosti s prepustením tovaru do colného režimu voľný obeh s oslobodením od dane z pridanej hodnoty s dodaním tovaru do iného členského štátu (režim 42 00) príjemcovi tovaru - maďarskej spoločnosti LUBIZ BOX Kft., Podmaniczky utca 57.2/14, Maďarsko, dostali od maďarských finančných orgánov odpoveď, že nemajú informáciu o adrese, na ktorú bol tovar doručený, dokumenty potvrdzujúce dodanie tovaru daňovému subjektu a výsledky preverovania nie sú k dispozícii.

6. Krajský súd mal za to, že bol preukázaný dôvod na uloženie povinnosti žalovanému rozhodnúť o žiadostiach žalobcu na uvoľnenie finančných prostriedkov, nakoľko od podania žiadostí o poskytnutie informácií, ktoré by podľa žalovaného mali pomôcť pri uskutočňovaní správneho výmeru DPH, kontrole riadneho uplatňovania DPH, najmä pri transakciách v rámci Spoločenstva a boji proti podvodom súvisiacich s DPH, v súlade s Nariadením Rady (EÚ) č. 904/2010 zo dňa 07.10.2010 o administratívnej spolupráci a boji proti podvodom v oblasti dane z pridanej hodnoty uplynul viac ako rok a v zmysle citovaného článku predmetného nariadenia, žiadaný orgán je povinný poskytnúť informácie najneskôr tri mesiace po dni prijatia žiadosti, pričom táto lehota je maximálna lehota, keď žalovaný žiadnym spôsobom neurgoval odpoveď od žiadaného orgánu a navyše žiadaným orgánom oznámená nekontaktnosť dotknutých osôb v zahraničí nemôže byť na ťarchu žalobcu, ktorý po formálnej stránke predložil všetky zákonom požadované doklady na uvoľnenie poskytnutej zábezpeky.

7. Za danej situácie mal krajský súd za to, že aj keď v zmysle ustanovenia § 48b ods. 4 zákona č. 222/2004 Z.z. o dani z pridanej hodnoty, ak vzniknú pochybnosti o pravdivosti alebo správnosti dokladu o prevzatí tovaru, colný úrad preverí jeho správnosť u príslušného finančného orgánu iného štátu, ako tomu bolo aj v danom prípade, keď pri preverovaní je možný postup podľa nariadenia Rady (EÚ) č. 904/2010 o administratívnej spolupráci a boji proti daňovým podvodom v oblasti DPH, stav právnej neistoty na strane žalobcu trvajúci viac ako jeden rok je potrebné odstrániť a to práve rozhodnutím o žiadostiach žalobcu, keď správny súd neukladá žalovanému ako má rozhodnúť, ale aby rozhodol v

súdom uloženej lehote.

II.

Kasačná sťažnosť

8. Proti uzneseniu krajského súdu podal žalovaný v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť z dôvodu uvedeného v ustanovení § 440 ods. 1 písm. f/ a g/ S.s.p.

9. Žalovaný namietal, že krajský súd sa nezaoberal prijatým návrhom žaloby žalobcu o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, ale na pojednávaní na základe ústneho návrhu žalobcu zmenil na nový rozsah a dôvody a tak konal a rozhodol v novej právnej veci o odstránenie nečinnosti orgánu verejnej správy. V predmete pôvodnej právnej veci sa jednalo o preskúmanie zákonnosti administratívneho postupu a oprávnenosti žalovaného na preverovanie dodania tovaru v inej členskej krajine, v ktorej mal byť tovar dodaný, napriek žalobcom predloženým dokladom, ktoré boli po formálnej stránke v súlade s ustanovením § 48b ods. 3 písm. a/ až e/ zákona č. 222/2004 Z.z. Poukázal na priebeh administratívneho konania, pričom mal za to, že dôvody preverovania dodania tovaru do iného členského štátu boli oprávnené, ani v jednom prípade sa nepotvrdilo správne vykonanie colného režimu 4200 deklarantom, ktorého v colnom konaní zastupoval žalobca. Všetky tieto konania v predmete DPH boli na základe negatívnych výsledkov v dodaní tovaru do iného členského štátu EÚ ukončené meritórnym rozhodnutím o dodatočnom vyrúbení sumy DPH a tým o zrušení oslobodenia DPH a použití zábezpeky ručiteľa v postavení žalobcu. Rozsah preverenia a dĺžka konania boli limitované poskytnutím dôkazných informácií dožiadaného orgánu inej členskej krajiny EÚ. Žalovaný po ich vyhodnotení vydal meritórne rozhodnutia. Meritórne rozhodnutia vo veci DPH boli vyhotovené na základe zaslaných výsledkov šetrenia z inej členskej krajiny EÚ, čo je v súlade s ustanovením § 48b ods. 4 zákona o DPH v spojení s čl. 7 ods. 1, 2, čl. 9 a 9 Nariadenia č. 904/2010. Tieto skutkové a právne okolnosti preukazujú, že žalovaný postupoval v súlade s dotknutými predpismi.

10. Žalovaný mal za to, že právny záver vyslovený správnym súdom nevychádza zo skutkového stavu veci, nakoľko správny súd rozhodol bez jeho náležitého a relevantného zistenia v rozpore so zásadou materiálnej pravdy. Správny súd vychádzal pri ústnom pojednávaní iba z ústnych vyjadrení účastníkov, ktoré neboli dôkazne podložené. Žalovaný zastával názor, že správny súd mal preskúmať pôvodné dôvody a petit žaloby, t.j. zákonnosť vykonávania preverovania a tým oprávnenosť na vrátenie či nevrátenie zábezpeky na DPH, t.j. finančných prostriedkov žalobcu. Žalovaný na ústnom pojednávaní sa po rozhodnutí súdu o zmene petitu dostali do časovej núdze, nemal možnosť predložiť dôkazne prostriedky v novej právnej veci a tým relevantne namietat voči novým dôvodom žaloby a zároveň sa ňou dostatočne oboznámiť, čo je v rozpore s procesným právom ustanovením v § 62 ods. 2 S.s.p. a § 5 ods. 9 S.s.p..

11. Žalovaný skonštatoval, že správny súd mal z obsahu žaloby preukázané, že žalobca sa domáhal ochrany pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, ktorý nárok v čase podania žaloby bol upravený v ustanovení § 250v O.s.p., s ktorým korešponduje súčasná právna úprava v ustanovení § 252 S.s.p. Zo znenia žaloby bez akýchkoľvek pochybností vyplýva, že sa ňou žalobca domáhal rozhodnutia súdu, ktorým by zakázal žalovanému pokračovať v porušovaní práv žalobcu a v príkaze obnoviť stav pred zásahom. Takýto zásah orgánu verejnej správy správny súd nemôže zrušiť, môže však orgánu verejnej moci zakázať, aby porušovanie dotknutého práva pokračoval a ak je to možné orgánu verejnej moci prikázať, aby obnovil stav pred zásahom. Mal za to, že pôvodná žaloba spĺňala všetky zákonom vyžadované náležitosti, ako ukladal OSP. Návrh na zmenu žaloby mal preto súd posudzovať podľa právnej úpravy uvedenej v ustanovení § 62 ods. 1 S.s.p., podľa ktorého žalobca môže meniť rozsah a dôvody žaloby len do uplynutia lehoty určenej zákonom na podanie žaloby na správny súd, teda lehota na zmenu žaloby nebola žalobcom dodržaná a preto správny súd mal zmenu návrhu žaloby zamietnuť s poukazom na súčasné znenie ustanovenia § 62 S.s.p..

12. Na tomto základe je žalobca presvedčený, že súd právne pochybil tak v konaní v priebehu ústneho pojednávania, ako i pri rozhodovaní, nakoľko nesprávnym procesným postupom znemožnil žalovanému v postavení účastníka konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k

porušení práva na spravodlivý proces, čo je naplnením ustanovenia § 440 ods. 1 písm. f/ S.s.p a zároveň rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci, čo je naplnením ustanovenia § 440 ods. 1 písm. g/ S.s.p.

13. Na základe uvedeného žalovaný navrhol, aby kasačný súd rozhodnutie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

III.

Vyjadrenie žalobcu

14. Žalobca vo svojom vyjadrení ku kasačnej sťažnosti žalovaného túto považoval za nedôvodnú. Mal za to, že žalovaný vo svojej kasačnej sťažnosti neuviedol konkrétne právne posúdenie súdom, ktoré pokladá za nesprávne a rovnako tak neuviedol v čom spočíva nesprávnosť tohto posúdenia, čím konal v rozpore s ust. § 440 ods. 2 S.s.p. Taktiež zo sťažnosti nijako nevyplýva, v čom sťažovateľ videl nesprávne právne posúdenie danej veci ani to, že bol súdom použitý na skutkový stav nesprávny právny predpis, rovnako tak nenamieta nesprávnu interpretáciu správneho právneho predpisu. Neuvádza konkrétnu právnu otázku a už vôbec neuvádza, že správny súd zaujal v tejto konkrétnej otázke nesprávny právny názor na jej riešenie.

15. Žalovaný taktiež podľa názoru žalobcu bližšie nekonkretizuje, ktoré procesné práva mu boli upreté a to až v takej intenzite, v ktorej to možno hodnotiť ako porušení práva na spravodlivý proces.

16. Vzhľadom na uvedené žalobca navrhol, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť žalovaného ako nedôvodnú zamietol.

IV.

Právna úprava, právny názor kasačného súdu

17. Dňom 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok upravujúci v zmysle § 1 a) právomoc a príslušnosť správneho súdu konajúceho a rozhodujúceho v správnom súdnictve, b) konanie a postup správneho súdu, účastníkov konania a ďalších osôb v správnom súdnictve.

18. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 11 písm. g/ v spojení s § 438 ods. 2 S.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach podanej kasačnej sťažnosti žalovaného (§ 453 ods. 1 S.s.p.), kasačnú sťažnosť prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.), a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalovaného je dôvodná.

19. Predmetom prieskumného konania na kasačnom súde bolo uznesenie Krajského súdu v Trnave č.k. 14S/160/2015-78 zo dňa 8.septembra 2016, ktorým krajský súd uložil žalovanému povinnosť rozhodnúť o žiadostiach žalobcu v súdom uloženej lehote.

20. Podľa ustanovenia § 250v ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že bola ukrátená na svojich právach a právom chránených záujmoch nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, ktorý nie je rozhodnutím, a tento zásah bol zameraný priamo proti nej alebo v jeho dôsledku bol proti nej priamo vykonaný, môže sa pred súdom domáhať ochrany proti zásahu, ak taký zásah alebo jeho dôsledky trvajú alebo hrozí jeho opakovanie.

21. Podľa ustanovenia § 250v ods. 2 druhá veta O.s.p., návrh musí byť podaný do 30 dní odo dňa, keď sa osoba dotknutá zásahom o ňom dozvedela, najneskôr však do jedného roka odo dňa, keď k nemu došlo.

22. Podľa ustanovenia § 491 ods. 1 S.s.p., ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku predo dňom nadobudnutia jeho

účinnosti.

23. Podľa ustanovenia § 491 ods. 3 S.s.p. na lehoty, ktoré dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona neuplynuli, sa použijú ustanovenia tohto zákona; ak však zákon doteraz ustanovoval lehotu dlhšiu, uplynie lehota až v tomto neskoršom čase.

24. Podľa ustanovenia § 62 ods. 1 S.s.p. žalobca môže meniť rozsah a dôvody žaloby len do uplynutia lehoty určenej zákonom na podanie žaloby na správny súd.

25. Vychádzajúc z vyššie uvedených ustanovení zákona je zrejmé, že krajský súd nepostupoval v súlade so zákonom, keď pripustil zmenu žaloby, čím nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a následne vydal rozhodnutie na základe nesprávneho právneho posúdenia, keď aplikoval ustanovenie § 242 a nasl. S.s.p. upravujúce konanie o žalobe proti nečinnosti orgánu verejnej správy.

26. Kasačný súd z obsahu žaloby doručenej krajskému súdu dňa 14.10.2015 zistil, že žalobca sa domáhal ochrany pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy podľa ustanovenia § 250v O.s.p. Na pojednávaní konanom dňa 08.09.2016 (za účinnosti nového procesného predpisu) navrhol „zmenu petítu“ tak, aby krajský súd uložil žalovanému povinnosť rozhodnúť o žiadosti o vrátenie colnej zábezpeky v lehote 30 dní od právoplatnosti. Ďalej bolo z obsahu spisu zrejmé, že krajský súd na predmetnom pojednávaní vyhlásil rozhodnutie, ktorým uložil žalovanému povinnosť v zmysle zmeneného návrhu.

27. Krajský súd bol v zmysle Občianskeho súdneho poriadku viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby, pričom v zmysle ustanovenia § 62 S.s.p. bol žalobca oprávnený meniť rozsah a dôvody žaloby, avšak iba do uplynutia lehoty na podanie žaloby. Tá žalobcovi preukázateľne uplynula. Krajský súd preto nepostupoval správne a súladne so zákonom, keď na navrhovanú zmenu žaloby prihliadol.

28. Konanie o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy bolo samostatným typom konania, pričom občiansky súdny poriadok osobitne vo svojej štvrtej hlave piatej časti upravoval aj konanie proti nečinnosti orgánu verejnej správy, ktorého obsahom je posudzovanie bezdôvodnej nečinnosti orgánu verejnej správy. Naproti tomu predmetom konania v konaní o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy je posúdenie či bol žalobca ukrátený na svojich právach, právom chránených záujmoch nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, ktorý nie je rozhodnutím, a tento zásah bol zameraný priamo proti nej alebo v jeho dôsledku bol proti nej priamo vykonaný. Je v dispozícii žalobcu určiť rozsah a dôvody prieskumnej právomoci správneho súdu v zákonom stanovenom čase.

29. V predmetnom konaní sa žalobca bez akejkoľvek pochybnosti domáhal ochrany pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy v rozsahu a z dôvodov ním určených, ktorými bol správny súd viazaný.

30. Vzhľadom na uvedené vyhodnotil kasačný súd kasačnú sťažnosť žalovaného ako dôvodnú a rozhodnutie krajského súdu poukazom na ustanovenie § 462 ods. 1 S.s.p. zrušil a vec vrátil správne súdu na ďalšie konanie.

31. Úlohou krajského súdu bude v ďalšom konaní posúdiť dôvodnosť pôvodnej žaloby, ktorou sa žalobca domáhal ochrany pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy s čím korešponduje aj súčasná právna úprava (ustanovenie § 252 a nasl. S.s.p.) a vo veci opätovne rozhodnúť. Súčasne rozhodne aj o nároku na náhradu trov kasačného konania. (§ 467 ods. 3 S.s.p.)

32. Toto rozhodnutie prijal kasačný súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.